

Interview

‘De Bijbel is geen bak vol feiten’

Johan Schutten

Het is vol in de Ichtuskerk te Rotterdam. Ongeveer driehonderd mensen komen daar bijeen om naar de cursus van dr. Jochem Douma en ds. Adrian Verbree te luisteren. In twee uur tijd behandelen de heren om beurten zowel Hosea als Joël. De verhalen duren ongeveer twintig minuten. “We houden het kort, want dat houdt de mensen geboeid,” aldus Douma en Verbree.

Het is muisstil in de zaal als Douma met zijn eerste presentatie begint. In twintig minuten schetst hij het historische verband van Hosea 11. Het boek is een oordeelsprofetie, maar biedt ook hoop. Gods toorn over het tienstammenrijk is groot. Hij straft zwaar. God is rechtvaardig, maar ook heilig. En dat betekent dat Hij Zich in zijn woede niet laat gaan. Hij verwerpt de Israëlieten niet.

Het thema komt vaker terug in de presentaties op deze avond. Telkens als Israël de verkeerde weg inslaat straft God hen, maar biedt tegelijk een nieuw perspectief. De ramspoed zal niet altijd zo blijven. De presentaties geven hier een mooi en – in sommige gevallen – indrukwekkend beeld van.

Gestage groei

Douma en Verbree geven de cursus al een paar jaar in Zwolle en in Rotterdam. Het werd een succes, en dat hadden zij niet verwacht. Verbree: “In het begin gokten wij op vijftig of zestig cursisten. Maar onze verwachtingen werden overtroffen.

Gelijk de eerste avond waren er al zo’n honderd mensen. Dat aantal is nog steeds gestaag aan het groeien en we hebben inmiddels al zo’n zevenhonderd cursisten; vierhonderd in Zwolle en driehonderd in Rotterdam.”

Volgens Verbree komt dat doordat er een bepaalde behoefte aan bijbelstudie is. “We merken dat het met de kennis van de Bijbel niet zo uitstekend gesteld is. De parate kennis is erg achteruitgegaan. Bij deze cursus zien we dat mensen ernaar grijpen, ze hongeren naar meer kennis en waarderen het dat je je intensief met de Schrift bezighoudt.”

De wijze waarop Douma en Verbree de cursus geven, is een andere reden voor de gestage groei van het aantal cursisten. De presentaties zijn kort, hooguit twintig minuten. “Juist die korte stukjes houdt de mensen geboeid. Als je langer gaat praten, dwalen ze vaak af en dat willen we voorkomen,” denkt dr. Douma. Verbree voegt daaraan toe: “Men zou meer van zulke korte stukjes in diensten moeten gebruiken.”

De cursus gaat bovendien niet over kerkelijke kwesties. “Dat houden we bewust zo,” vertelt Verbree. “De inhoud staat centraal. De Bijbel sec. Soms zijn in de kerk pittige discussies gewoon nodig, maar daar gaat het bij ons niet om. Wij vinden de sfeer heel belangrijk. Iedereen moet zich op zijn gemak voelen. Het gaat om de Here. Dat merk je in de samenkomsten ook. De sfeer heeft iets gezamenlijks.”

Waardering Douma:

“We zien dus dat de avonden steeds beter bezocht worden. Niet alleen individuen komen er, maar ook complete groepen, zoals bijvoorbeeld de mannenvereniging. Je merkt daardoor dat men het werk dat je doet, erg waardeert. Mensen zoeken naar God.”

Voor de cursus gebruiken Douma en Verbree een aantal boekjes, geschreven door dr. Douma. “Het idee voor het koppelen van een cursus aan een serie boekjes is gemeenschappelijk gegroeid. Adrian en ik hadden veel contact met elkaar. Hij zou de avonden eerst alleen technisch ondersteunen, maar al snel bleek dat hij ook de presentaties kon verzorgen.”

De avonden beginnen met gebed en eindigen met een lofzang. Daartussen houden Douma en Verbree na elkaar een presentatie over de verschillende onderwerpen die ook aan bod komen in een van de boekjes. In de pauze is er gelegenheid om vragen te stellen. Na de pauze worden deze beantwoord. Dan volgen er nog enkele presentaties, waarna de avond is afgelopen.

Ethiek en de Bijbel

Douma speelde al lange tijd met het idee om een boek te schrijven over ethiek en de Bijbel. Het zou het tweede deel worden van een vijfdelige serie over het onderwerp. De omvang die het boek zou krijgen, deed Douma echter van het project afzien. “Wie leest zo’n uitvoerige studie nog? Het leek mij beter om een serie kleine boekjes te schrijven over het Oude en eventueel ook Nieuwe Testament.” Het idee om daar een cursus aan te verbinden, kwam wat later. “Het concept zoals het er nu is, groeide in de loop der tijd door veel gesprekken die Adrian en ik met elkaar voerden.”

De heren waren lange tijd bezig met de cursus. Verbree: “Als ik ’s ochtends om acht uur naar Jochems huis keek, zag ik vaak al licht branden. Dan was Jochem al een tijd bezig met het werk voor de boekjes.” Douma lachend: “Ja, ik was vaak al vroeg bezig. Maar Adrian stond af en toe ook om 6.00 uur op de stoep om mij te helpen met bijvoorbeeld de e-mail.”

Nieuwe dingen

Dat je nooit klaar bent met studeren, merkten Douma en Verbree tijdens de voorbereidingen van de cursus. Verbree: “Het is zoals Jezus in Matteüs 1 : 2 zegt: ‘Zo lijkt iedere schriftgeleerde die leerling in het koninkrijk van de hemel is geworden op een huismeester die uit zijn voorraadkamer nieuwe en oude dingen te voorschijn haalt.’”

Uit de Bijbel haal je oude, maar telkens ook nieuwe dingen.” Uit de avond in Rotterdam blijkt duidelijk dat de Here centraal staat in de cursus. Verbree: “Het is fijn dat je veel uit je hoofd weet – en dat is ook nodig – maar het is ook belangrijk dat het voor je gaat leven.” Volgens hem is de Bijbel geen boek vol feiten. “De bedding waarin de Bijbel ligt, is de Here. Door in dat Boek te studeren, krijg je ook een stuk intellectuele vreugde mee en respect voor de Schriften. Hetzelfde geldt voor discussies hierover.”

De boekjes behandelen tot nu toe vooral het Oude Testament. De lijn die er in de Bijbel getrokken wordt van het Oude naar het Nieuwe Testament, vinden Douma en Verbree echter ook belangrijk. Douma: “Die lijn naar de Here Jezus proberen wij altijd duidelijk te maken. De profeten worden namelijk nogal eens aangehaald door de schrijvers van het Nieuwe Testament.”

Tips

Voor degenen die wat intensiever in de Bijbel willen lezen, hebben Douma en Verbree nog wat tips. Douma glimlachend: “Lezers van WegWijs kunnen zich natuurlijk opgeven voor de cursus. We hebben meer dan eens ook studieverenigingen in ons midden. Men zou de boekjes als handleiding op de vereniging kunnen bespreken.” Verbree voegt daaraan toe: “Dat klopt. Mensen die thuis bijbellezen, zouden er werk van kunnen maken. Pak eens aan tafel de bijbelatlas erbij. Bekijk de plaatsen die in de Bijbel genoemd worden. Op die manier kom je wat meer te weten over wat er toen in werkelijkheid speelde.”

Douma heeft nog een tip: “Het is ook goed om een bijbelboek af en toe in één keer door te lezen. Het bijbellezen is vaak hapsnapwerk en daardoor kom je niet veel te weten. Lees het eens helemaal, dat bevordert het begrip behoorlijk. Overigens hoeft je niet direct het nut van een tekst in te zien. Die kennis komt vanzelf wel.”